

MIMOS EGOSITAKO PILULA PROGRESIBOAK

Estreinako diskoa kaleratu du Donostiako Géra taldeak, hiru urtean zehar ondutako bederatzi kanta biltzen dituena. Post-rock zatikatua, erritmo hauskorrekoa, egitura klasikoetatik ihes egin nahi duena, baina abestiak hala eskatzen duenean haietara itzultzen dena. Lau taldekideekin bildu gara, diskoaz eta hura inguratzen duenaz aritzeko.

 KEPA MATXAIN DANI BLANCO

Patxada handiz ekoitzi du Géra taldeak lehen disko homonimoa. Ezinbestean, dena esatera: 2018an Donostiako Egia auzoko Porrontxo jaietan lehen emanaldia eskaini zutenetik, klase guztietako gorabeherak bizi izan dituzte: hasteko, lau taldekide aldaketa –une batean taldea madarikatuta zegoela pentsatzeraino, horietako zenbaitek behin taldetik igaro ondoren musika betirako utzi dutenez gero–; eta, bigarren, pandemiak eragindako mugikortasun murrizketak, diskoa grabatzera Gipuzkoatik Nafarroara –Berako Mik estudioetara– igarotzea dezente zaildu diena. Hiru urte luze baino gehiago, beraz, estreinakoz elkartzen hasi zirenetik lehendabiziko lana argitaratu duten arte.

Egun taldea osatzen dute Markel Alonsok –gitarra eta ahotsak–, Denis Leizak –baxua–, Iñigo Estonbak –bateria– eta Fermin Mendazonak –gitarra–, eta laurak argi daukate: taldea osatu bitarteko gorabeherak eragin zuzena izan dute kantetan. “Kantak eginda zeuden,

baina izugarri aldatu dira prozesu honetan guztian”, azaldu du Alonsok. Ez dira konformatu abestien lehen zirriborroarekin, hozkailuan eduki dituzte luze, eta pausaldiaren ondoren, argiago bereizi ahal izan dute lastoa eta garia. Probaldiz probaldi eman diete abestiei forma definitiboa, piezek beraiek eskatzen zutenari erreparatuz: zenbaitetan –*Paretak zuentzat*–en, adibidez– iruditu zaie egitura garbi eta erreplikakorrek ondo eusten zietela abestiari, eta bukle izaera eman diete; gehienetan, ordea, ihes egin nahi zutelako homogeneousotasun gehiegizkotik, abestiak zatikatuzera jo dute. Baita, Alonsok zehazten duenez, progresibotasun konprimatu moduko zerbaitetara ere: “Egitura klasikoetatik ihes egin nahi izan dugu, eta kanta berberaren barruan askotariko zatiak sartu, baina kanta asko luzarazi gabe –nahiz eta bakarren bat luzatu zaigun–”. Edonola ere, diskoan *collage* sentsaziorik baldin badago, bilatutako zerbait dela ziurtatzen dute: “Gustuko dugu abesti

beraren barruan oihartzun desberdinak jasotzea. Baina, era berean, abestiak erabat osatuta egon arte ez gara gelditu. Beste ezeren gaineratik, borobiltasuna bilatu dugu”. Abestia borobila izateko “zati oso onak” ezabatzea iritsi dira, Mendazonaren arabera: “Gogoan dut hasiera hartan Pelax taldea asko entzuten genuela. Abestiak egitean ahalik eta konplexutasun handienaren bila ibili ohi ginen, eta atera zitzaizkigun jotzeko oso zailak ziren piezak, eta aldi berean oso ondo pasarazten zigutenak, erronka handia zirelako. Baina gero entzun eta pentsatzen genuen: zaborra da. Ez zuten funtsezkoa transmititzen”. Horregatik, hasierako konplexutasuna sinpletzera jo dute sarritan, Estonbak dioenez: “Gogoan dut trantsizio bat, oso konplexua izanagatik batera konbentzitzen ez gintuena; bueltak eman eta eman aritu ginen, hiru kolperek aski zela ohartu ginen arte”. Mendazonarentzat oso garrantzitsua da sorkuntza prozesuko bi une bereiztea: taldea zerbait sortzen ari

denekoa, eta handik puska batera dis-tantziatik egindako entzunaldia. "Jotzen ari zarenean pentsa dezakezu abestiak zerbait transmititzen dizula, errealizazioak berak sortzen duen efektuagatik. Geroko entzunaldian, aldiz, askoz garbiago bereizten da zirrara benetakoa den ala errealizazioaren efektu hutsa".

ASPERTZERAINO EZTABAIDATU

Prozesu guztian, lauren artean hartu dituzte erabaki guztiak. "Gehiengoaren hitzak ez du bere horretan balio, ondo argudiatuta ez badago", diote. Formula bakarra erabili dute horretarako: aspertzerraino eztabaidatzea. "Entseatu bezainbeste hitz egiten dugu. Entsegu lokalean -Astigarragan- 'kanpoan egoten direnak' bezala ezagutzen gaituzte. Badago jendea uste duena ez dugula entseetzen. Eta, tira, inoiz joan izan gara lokalera eta kanpoan hitz egiten gelditu". Abestien letrak ere tankera horretan sortu dituzte. Gehienetan zati instrumentalala egin dute aurrena, eta gero, horrek iradokitzen zienaren araberrako letrak osatu. Pare bat kasutan, prozesu bateratua izan da. "Gutako norbaitek ikusten zuen film bat, edo irakurtzen zuen libururen bat edo artikuluren bat, eta kolpetik iruditzen zitzaion horrekin lotutako letraren bat egin behar genu-

la", oroitu dute barrez. Alonso, esaterako, euskararen eta japonieraren arteko loturekin tematuta ibili zen garai batean, eta Elhuyarreko artikulua bat irakurri ondoren, diskoko bi kantaren hitzak sortu zituzten -*Kuroi tori* (txori beltza) eta *Shiroi tori* (txori zuria)-. Taldearen izenak ere jatorri bertsua dauka: "Barre egiten duen pertsona txikia" esan nahi du japonieraz. *Mitik Berant* ere oroitu dute, modu prosaikoagoan sortutako letra bat, omentzen dituen beti berandu iritsi arren beti dena ondo ateratzen zaien horiek guztiak - superheroi trazako izena emanez-.

Kasualitatea eman dezake Beran grabatu izanak, baina diskoak dakartzan oihartzunak bete-betea kabitzen dira inguru horretan azken hamarkadetan egin den soinu moldean. Erreferentziaz galdetuta, bote lasterrean atera dira, Pelaxez gain, Borrokan eta Dut, eta taldekide bakoitzak dakartzanak: Queens of the Stone Age aipatu du Leizak, adibidez, eta Kurt Vile Estonbak, talde barruan bertan dagoen kontrastea agerian utziz. Mendazonari, aldiz, iruditzen zaio zaila dela diskoa erreferentzia zehatz batzuekin identifikatzea, eta, zeharka, beren musika ibilbideko klase guztietako oihartzunak biltzen dituela bere baitan. "Denok daramatzagu urte batzuk mu-

sika munduan, eta taldearen lehen lana izan arren, diskoak heldutasun puntua dauka". Diotenez, ez dute deus apurtzailerik egin nahi izan: "Entzuten dugunaren lagin bat erakutsi nahi izan dugu, ez gehiago. Ezer lortu nahi izatekotan, gu geu egindakoarekin gustura geratzea bilatzen genuen". Zentzu horretan, eroso daude gitarra-baxu-bateria formatuan: "Ez dugu sintetizadore eta tankerakotik sartu nahi izan. Ahotsak lantzen saiatu gara, eta, batez ere, konposizioan jarri dugu indarra".

Fetitxe bezala, diskoa formatu fisikoan ateratzea erabaki dute -Jone Laspiurrek egin die azalaren diseinua-. Bide batez oinarrizko gastu batzuei aurre egiteko balioko die. Grabaketa, adibidez, luze samar joan zaie azkenerako, nahiz eta prozesuarekin "izugarri gustura" dauden. Zuzeneko baten gisara grabatu dute diskoa, Leizak azaldu duenez: "Sorkuntza prozesua denok lokalean batera egin genuenez, ez zeukan zentzu handirik diskoa pistaka grabatzeak". Zuzeneko eta diskoa tonu berean egon daitezen bilatu dute, hartara ziur baitakite diskoko soinua zuzenekoan defendatu ahal izango dutela. "Denoi gertatzen zaigu diskoan izugarrizko soinua duen talde bat ikustera joan, eta zuzenean dezepzionatzea. Ez dugu hori izan nahi". Gra-

baketak primerako oroitzapenak utzi dizkie. “Prozesua asko luzatu da, baina gozamen hutsa da Maiklekin (Aitor Garcia) lan egitea: xehetasun guztiei begiratzen die, arretaz entzuten zaitu, eta oso erraza da berarekin adostasunera iristea. Sekulako artista da”.

KOMUNITATE GERO ETA MURRITZAGOA

Musika eta taldetasuna lotuta ulertzen dituen kulturaren parte sentitzen dira Gérakoak, baina kontziente dira batio horiek gero eta ahulagoak direla: “Eszena trantsizio bat egon da, eta gu-rea murriztuta geratzen ari da. Gero eta gehiago, pertsona bakarrak bere etxean egiten du guztia, norberak ego-si eta norberak jan”. Alde batetik, teknologia berrien ondorio dela iruditzen zaie, egun ekoizpen oso duinak egitea edonoren esku dagoelako; baina, batez ere, gizarteko indibidualizazio prozesu zabalagoarekin lotu dute: “Ez dago edonoren esku musika talde batek dituen gastu guztiei aurre egitea: lokala, anplifikadoreak, instrumentuen konponketak... Lehen eszena askoz ere gaztetxeroagoa zen, eta aukera zenuen nahiko erraz kontzertuak emateko, edo bizilagun elkartearekin hitz egin-da entsegu lokala lortzen zenuen. Bai-

na gaztetxe mordoak bota dituzte, eta egun, edo ekonomikoki merezi dizu, edo ez dizu merezi: jendeak ahalik eta gutxien gastatuz ekoizti nahi du, bali-zko arrakasta batean pentsatuz. Guk taldearekin dirua galtzen dugu, baina ulertzen dugu hamasei urteko gazte batek agian ezin diola inbertsio horri aurre egin”. Eszena aldaketa ez da auzi estetiko hutsa, haien ustez, prekarizazio prozesu baten baitan ulertu behar-reko zerbait baizik.

“**DENOI GERTATZEN ZAIGU DISKOAN IZUGARRIZKO SOINUA DUEN TALDE BAT IKUSTERA JOAN, ETA ZUZENEAN DEZEPZIONATZEA. EZ DUGU HORI IZAN NAHI**”

Nabari dute, era berean, musika in-dustrian formatu desplazamendu bat gertatzen ari dela: “Ematen du musika

munduan musika jotzearekin bakarrik ez dela nahikoa. Musikari izateaz gain, izan behar duzu bideo ekoizle ere, sal-tzen dena jada ez delako abestia soilik, ikus-entzunezko bat baizik –zeinetan abestiak garrantzia berezia duen, baina ez horrek bakarrik–. Zuzenekoetara ere igaro da espektakularizazio hori, nahiz eta ez zaien kontu berria iru-ditzen. “Kontzertu bat betidanik izan da musika baino zerbait gehiago. Non dago horren muga? Zaila da esaten, baina ez da batere fenomeno berria, gertatzen ari da gutxienez *Video Killed the Radio Star*-en garaitik”. Beraiek, ha-lere, musika egin nahi dute, ez besterik. “Bideogintza gustatuko balitzaigu ez genuke arazorik izango mundu horretan ere sartzeko, baina ez zaigu gusta-zen”.

Lau taldekideek batera kontzertu pare bat baizik ez dute eman: lagun batzuen etxean bata, eta Alegiako Gaz-tetxean bestea, orain hiru urte. Sare sozialetako lanak taxutu ostean, kontzertu berriak emateko gogoz dira lau-rak, eta baita kanta berriak egiteko ere. “Orain dena desberdina izango da, lau-rok batera egingo ditugulako hasiera-tik kanta berriak”. Eta gehitu dute, ba-rrez: “Ziur gaude bigarren diskoa oso interesgarria aterako zaigula”. ●

